

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060210

DOM
2014-09-25
Stockholm

Mål nr
M 1959-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-02-05 i mål nr M 2625-13, se bilaga A

KLAGANDE

Miljönämnden i Hässleholms kommun
Stadshuset
281 80 Hässleholm

MOTPARTER

1. A M

2. A A M

SAKEN

Föreläggande att ansluta allt spillvatten på fastigheten X i Hässleholms kommun till det kommunala spillvattennätet

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Miljönämndens i Hässleholms kommun beslut om föreläggande, dnr. 2011-002589, dock med den ändringen att den tid inom vilken åtgärden ska vara utförd bestäms till den 1 november 2015.

Dok.Id 1160902

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljönämnden i Hässleholms kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska fastställa nämndens beslut om föreläggande.

A M och **A A M** har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har sammanfattningsvis anfört följande. Nämnden instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att det råder osäkerhet angående anläggningens utformning och behov av åtgärder. Det är dock skäligt att ställa krav på anslutning till det kommunala spillvattennätet även om anläggningen i bästa fall skulle vara utformad enligt god praxis (enligt SIS-CEN/TR 12566-2:2006 eller Naturvårdsverkets faktablad 8147) och även om funktionen har förbättrats sedan miljökontorets tillsynsbesök. Fosfor- och kvävereduktionen i en infiltration är 25-90 % respektive 20-40 % medan reningsgraden i det kommunala reningsverket uppgår till 96 % för fosfor och 43 % för kväve. Det kommunala reningsverket är dimensionerat för en betydligt högre belastning än vad som sker i dagsläget. Va-huvudmannen i kommunen har bekräftat att det finns förbindelsepunkt för fastigheten. Nämnden har förelagt även andra fastighetsägare inom verksamhetsområdet att ansluta sig till det kommunala spillvattennätet. En miljömässigt bättre enskild avloppslösning än anslutning till det kommunala spillvattennätet kan godtas om en sådan ansökan skulle inkomma. Endast en kretsloppsanpassad lösning där näringsämnen återförs till åkermark kan dock vara en bättre avloppslösning ur miljösynpunkt.

A M och **A A M** har, utöver vad som anförts tidigare, anfört i huvudsak följande. Deras grannar har inte fått krav på anslutning till det kommunala nätet. Anläggningen fungerar tillfredställande i dag eftersom tömningen nu sker på det gamla sättet. De krav som ställs på små avlopp får inte vara hur hårda som helst. De måste vara rimliga i förhållande till nyttan för hälsa och miljö. Kraven får inte leda till orimliga kostnader. De bor ute på landet med mycket mark runtomkring och inte i

något kustnära eller skyddat naturområde där det är högre miljökrav. Enligt uppgift är den kommunala reningsanläggningen underdimensionerad och det är i så fall fel att ansluta fler fastigheter till det kommunala spillvattennätet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av underinstansernas avgöranden.

Vid miljökontorets tillsynsbesök i november 2011 kunde konstateras att vattennivån stod över skiljeväggarna i trekammarbrunnen. Vad som orsakat problemet har inte klarlagts i målet och det är inte heller utrett om avloppsanläggningen består av en stenkista eller ett infiltrationsrör. Detta är emellertid inte av avgörande betydelse för om det funnits fog för nämndens föreläggande. Agneta och A A M har varken redovisat något tillstånd för anläggningen eller någon annan utredning som visar att den uppfyller de krav som från miljö- och hälsoskyddssynpunkt ställs på avloppsanordningar. Eftersom den nuvarande anläggningen därmed inte kan anses uppfylla kraven i 9 kap. 7 § miljöbalken har nämnden haft fog för uppfattningen att anläggningen inte kan godtas.

Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för den kommunala va-anläggningen och nämnden har klarlagt att det finns en förbindelsepunkt upprättad för fastigheten. En anslutning till det kommunala spillvattennätet utgör som regel den miljömässigt mest lämpliga lösningen för att komma till rätta med olägenheter från utsläpp av avloppsvatten (se MÖD 2005:20). Även med beaktande av alternativa avloppslösningar är förhållandena i detta mål sådana att det i vart fall inte är orimligt att förelägga A M och A A M att fastigheten ansluts till det kommunala spillvattennätet. Nämnden har således haft fog för att utfärda det aktuella föreläggandet.

Till följd av det anförda ska nämndens beslut fastställas. Tiden för när föreläggandet ska vara fullgjort ska dock flyttas fram.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Peder Munck, tekniska rådet Yvonne Eklund samt tf. hovrättsassessorn Henrik Jonsson, referent.

Föredragande har varit Lisa Forsberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
4:3

DOM
2014-02-05
meddelad i
Växjö

Mål nr M 2625-13

KLAGANDE

1. A M

2. A A M

MOTPART

Miljönämnden
Hässleholms kommun
Stadshuset
281 80 Hässleholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2013-06-05 i ärende nr 505-2133-12, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att ansluta allt spillvatten på fastigheten X till det kommunala spillvattennätet, Hässleholms kommun

DOMSLUT

Med bifall till överklagandet upphäver mark- och miljödomstolen länsstyrelsens beslut samt miljönämnden i Hässleholms kommuns beslut, dnr. 2011-002589 den 21 december 2011, och återförvisar målet till miljönämnden i Hässleholms kommun för ny handläggning.

Dok.Id 254180

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Miljönämnden i Hässleholms kommun (nämnden) beslutade den 21 december 2011 att A och A A M ska ansluta allt spillvatten från fastigheten X till det kommunala spillvattennätet. Åtgärden ska enligt beslutet vara utförd senast den 1 november 2013. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som avlog överklagandet men förlängde tiden för följandet av föreläggandet till den 1 februari 2014. Beslutet har nu överklagats till mark- och miljödomstolen av A och A M.

YRKANDEN M.M.

A M och A A M yrkar, såsom deras talan får förstås, att det överklagade beslutet ska upphävas. Till stöd för sin talan har de anfört bland annat följande. Det överklagade beslutet har fattats på fel grunder och fel underlag. Det finns ingen stenkista såsom länsstyrelsen skriver utan det finns ett infiltrationsrör med ett luftningsrör som en tjänsteman missade vid inspektionen. Anläggningen fungerade bra innan kommunen började tömma anläggningen på ett nytt sätt. Kommunen informerade inte dem om att det nya tömningssättet kunde leda till att partiklar täpper till infiltrationsröret och att anläggningen därmed fungerar sämre. Nu när de vet att det går att tömma på det gamla sättet gör de så och anläggningen fungerar bättre. De anser att kommunen bör stå för kostnader för rengöring av infiltrationsröret. De anser också att kommunen, helt eller delvis, ska stå för kostnaderna att ansluta deras avlopp till det kommunala.

Hässleholms kommun har i yttrande 2014-01-24 medgivit att det är möjligt att den efterföljande reningen på fastigheten X kan utgöras av en infiltration. Oavsett om den efterföljande reningen utgörs av en stenkista eller en infiltration så innebär dess bristfälliga funktion att miljönämnden bedömer att avloppsanordningen inte är godtagbar. I övrigt så har fastighetsägarna inte redovisat att avloppsanordningen är anlagd enligt god praxis. Miljönämndens föreläggande om anslutning till det kommunala spillvattennätet baseras på en bedömning av avloppsanordningens funktion enligt vad som tidigare angetts i miljönämndens beslut. Orsaken till att avloppsanordningen har satt igen bedöms inte vara relevant för miljönämndens ställningstagande i ärendet. Miljönämnden väljer därför att inte yttra sig angående

A M och A A M skrivelse i detta avseende. Miljökontoret har inte utfört någon ytterligare utredning i ärendet än vad som angetts i tidigare beslut.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Vad gäller kostnader för rengöring av infiltrationsrör och anslutning till kommunal va-anläggning kan dessa frågor inte prövas i detta mål. Frågan om en fastighets skyldighet att bidra till kostnaderna för en allmän va-anläggning regleras i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Denna fråga regleras separat från den bedömning som görs enligt miljöbalken om det finns grund enligt balken att förelägga om anslutning av en fastighet till en allmän va-anläggning.

Vad beträffar den fråga som är för prövning i detta mål och som ska prövas enligt miljöbalken gör mark- och miljödomstolen följande bedömning.

Fastigheten X ligger inom verksamhetsområde för kommunalt för spillvatten, men det framgår inte av handlingarna huruvida förbindelsepunkt är upprättad till denna, varför det är oklart huruvida kommunen kan förelägga om anslutning till det kommunala spillvattennätet. Av handlingarna i målet framgår vidare att det är oklart huruvida det finns en infiltrationsanläggning kopplad till trekammarbrunnen på fastigheten. A M och A A M hävdar att det finns en infiltrationsanläggning som ska vara från slutet av 80-talet. Något tillstånd för anläggningen har inte åberopats. Enligt Hässleholms kommun ska avloppsanläggningen, enligt ett inventeringsprotokoll från 1974, bestå av en trekammarbrunn med efterföljande stenkista. Vid tillsynsbesök den 4 november 2011 stod vattennivån över skiljeväggarna i trekammarbrunnen, vilket kommunen tolkade som underdimensionerad stenkista.

Enligt klagandenas uppgifter ska kommunen, genom ändrat slamtömningsätt, ha orsakat igensättning av infiltrationsanläggningar i kommunen. Huruvida problem med igensättning kvarstår eller vad denna beror på framgår inte av underlaget inlämnat till domstolen. Mark- och miljödomstolen kan dock konstatera att en igen-

sättning skulle kunna vara orsaken till den höga vattennivån i paret M:s trekammarbrunn.

Även om den eventuella infiltrationsanläggningen uppnått en hög ålder, finns det inget som säger att reningsgraden i densamma, om den inte är igensatt, inte skulle vara tillräcklig. Utsläpp sker, enligt vad som framkommit, inte i vattenområde. Eventuella ingripanden mot anläggningar får därför grunda sig på de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB. Bevisbördan för att det inte uppkommer någon olägenhet vid utsläpp av avloppsvatten ligger på den som släpper ut avloppsvattnet. Någon bestämmelse som förbjuder avloppsanläggningar äldre än ett visst antal år finns inte. Däremot avtar markens reningsförmåga efter hand, och kraven på anläggningarnas funktion har ändrats med tiden. Man får därför räkna med mer eller mindre omfattande reoveringar av avloppssystem allteftersom effektiviteten avtar. Hur omfattande reoveringar som krävs får avgöras med utgångspunkt från förhållandena i det enskilda fallet. Det har dock inte framkommit något i kommunens handlingar som säger att det inte är möjligt att anlägga en avloppsanläggning som skulle kunna uppfylla miljöbalkens krav inom berörd fastighet.

A M och A A M måste antingen söka tillstånd för den befintliga avloppsanläggningen och förmodligen vidta åtgärder för densamma alternativt ansluta till kommunalt spillvattennät. Då anslutning till det kommunala reningssystemet ur miljösynpunkt är att föredra och en egen anläggning varje år måste tömmas och regelbundet göras om, är den kommunala anslutningen på sikt även bättre för den enskilde.

Mot bakgrund av den osäkerhet som råder vad avser anläggningens utformning och behov av åtgärder samt vad avser förbindelsepunkt kan domstolen emellertid inte på befintligt underlag avgöra om det är rimligt att kräva att spillvattnet från klagandenas fastighet ska anslutas till det kommunala spillvattennätet. Målet återförvisas därför till miljönämnden i Hässleholms kommun för ny handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 26 februari 2014.

Lena Pettersson

Catharina Hederström

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Catharina Hederström.